

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalveluala

AKITIS14

2017

Paula Laaksonen

ITSEARVIOINTI TILASTOINNIN TUKENA

– Itsearviointilomakkeen testaus Helsingin kaupunginkirjaston lukemisen edistämisen palveluilla

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto ja tietopalvelualan koulutusohjelma

Helmikuu 2017 | Sivumäärä 38

Ohjaaja: Ritva Hyttinen

Paula Laaksonen

ITSEARVIOINTI TILASTOINNIN TUKENA

- Itsearviointilomakkeen testaus Helsingin kaupunginkirjaston lukemisen edistämisen palveluilla

Kirjastot järjestävät paljon tapahtumia, mutta niiden tilastointi on edelleen uutta. Tilastoinnista selviää tapahtumien ja kävijöiden määrä ja mahdollisesti käytetyt tunnit, mutta tapahtumat ovat myös paljon muuta. Tapahtumia ja palveluita tuotteistetaan, mutta ei pystytä seuraamaan tai takaamaan, että palvelu on kaikkialla samanlaista.

Opinnäytetyöprosessissa rakennettiin itsearviointilomake, missä testataan tapahtumien järjestämisen vaatavuutta ja vaikuttavuutta. Kysymyksiin vastasi Helsingin kaupunginkirjaston henkilökunta. Lomakkeessa on kymmenen (10) arvioitavaa kohdetta, joihin henkilökunta vastasi oman arvionsa mukaan.

Lomaketta testattiin kymmenellä (10) lukemisen edistämisen palvelulla. Tapahtumat ovat erilaisia, joten lomaketta testattiin mahdollisimman monipuolisesti, mutta tavoite tapahtumilla on sama. Työssä avataan jokaisen tapahtuman palvelukonseptin ja vastausten perusteella vaatavuutta ja vaikuttavuutta.

Opinnäytetyössä testattiin itsearviointilomaketta, jotta selviää, onko sille tarvetta, voiko sitä käyttää ja onko siitä apua tapahtumien arvioinnissa. Itsearviointilomakkeella pyritään määrittämään, mitä tapahtumien järjestäminen vaatii ja auttaako lomake yhtenäistämään tapahtumien järjestämistä.

ASIASANAT:

Lukeminen, Kehittäminen, Itsearviointi, Tilastointi, Henkilöstö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Library and information Service

2017 | Total number of pages 38

Instructor: Ritva Hyttinen

Paula Laaksonen

SELF-EVALUATION HELPING WITH STATISTICS

- testing self-evaluating form with services which improve reading on Helsinki city libraries

It's not new that libraries arrange and organize a lot of different kind of events, but compiling inclusive statistics about them still is. Statistics emerge mostly how many visitors every even has had and maybe the hours used to organize events. There is no form that shows how events are made and what kind of preparedness does it need from the staff. Many libraries have the same events, but at the moment there are no way to ensure that all events are alike.

In my thesis I tested a self-evaluating form which tries to determine requirements and impacts on events. Form was tested by staff of the Helsinki city library. Form has ten (10) object to evaluate, and answerers filled the form by their own experiences on arranging events and services.

Form was tested on ten (10) service that are arranged to help advance reading. Services are very different from each other so form were tested diversely. On my thesis I explicate the concept of the services.

On my thesis I test self-evaluating form and it's beneficial, ascertain if there is need for self-evaluating form and could it be used to help arrange and organize all the services or events.

KEYWORDS:

Reading, Furtherance, Self-evaluating, Statistics, Staff

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 LUKEMISEN EDISTÄMISEN PALVELUT	8
2.1 Lukupiirit	8
2.1.1 Seniorilukupiiri	9
2.1.2 Descartes-lukupiiri	9
2.1.3 Terapeuttinen lukupiiri	10
2.1.4 Epos E-lukupiiri	10
2.2 Lapset ja nuoret	11
2.2.1 Kirjavinkkaukset	12
2.2.1 Lukudiplomi	12
2.2.3 Satutunnit	13
2.3 Lukemiseen kannustavat palvelut	13
2.3.1 Lukuvalmennus	14
2.3.2 Novellikoukku.	15
2.3.3 Helmet-lukuhaaste	15
3 TILASTOINTIMENETELMÄT HELSINGINKAUPUNGINKIRJASTOSSA	16
3.1 Asiakastyytyväisyyskysely	16
3.2 Tapahtumatilastointi	16
3.3 Asiakaskyselyt	17
3.3 Lainausdata	17
4 ITSEARVIOINTILOMAKKEEN KEHITTÄMINEN	19
4.1 Itsearviointilomakkeen tarve	19
4.2 Asiantuntijoiden kommentit ja korjaukset	20
4.3 Valmis itsearviointilomake	20
4.4 Vaativuus ja vaikuttavuus	20
4.5 Itsearviointilomakkeen testaaminen	21
5 LOMAKKEEN TESTAAMINEN JA TULOKSET	22
5.1 Vaativuus	22

5.1.1 Henkinen vaativuus	22
5.1.2 Työmäärä	23
5.1.3 Fyysinen rasitus	23
5.1.4 Jalkautuminen	23
5.1.5 Erikoisosaaminen	24
5.2 Vaikuttavuus	24
5.2.1 Osallistujien aktiivisuus	25
5.2.2 Kävijämäärä	25
5.2.3 Kiinnostus aineistoon	26
5.2.4 Sisältöjen avaaminen	26
5.2.5 Työn mielekkyys	26
6 ITSEARVIOINTILOMAKKEEN KEHITTÄMINEN	28
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
8 POHDINTAA	32
LÄHTEET	36

LIITTEET

Liite 1. Itsearviointilomake

1 JOHDANTO

Vuosi 2015 oli kirjan vuosi, jolloin kirjastoissa keskityttiin kirjaan ja lukemiseen. Samalla syntyi useita uusia ja innovatiivisia lukemisen edistämisen palveluita mutta myös vanhoja tuttuja kuten lukupiirejä elävöitettiin.

Vuoden 2016 Helsingin kaupunginkirjaston yhtenä tulospalkkioprojektina oli lukemisen edistäminen ja sisältöjen avaaminen. Tulospalkkioprojektit ovat määritettyjä tavoitteita, joita pyritään toteuttamaan kirjastoissa kuluvana vuonna. Kirjaston henkilökunta palkitaan jos tavoitteet saavutetaan.

Tapahtumien tilastointi on Helsingin kaupunginkirjastossa vielä uutta. Tapahtumia on tilastoitu vasta muutama vuosi, ja vasta vuonna 2014 huomioitiin tapahtumien järjestäminen henkilöstöresursseissa. Tapahtumatilastointiin merkitään mm. työtunnit, osallistujamäärät, kohderyhmä ja kieli. Myös tietyt palvelut kuten lukuvalmennus tilastoidaan.

Opinnäytetyössäni testaan toisenlaista tapaa tilastoida ja kuvailla tapahtumien ja palveluiden vaativuutta ja vaikuttavuutta. Annan virkailijoille mahdollisuuden arvioida tapahtumien ja palveluiden vaatimaa työmäärää, työn mielekkyyttä ja antaa omaa arviota vaikutuksesta osallistujiin.

Testaan opinnäytetyössäni vaativuuden ja vaikuttavuuden itsearviointilomaketta lukemisen edistämisen palveluilla. Palvelut ovat monipuolisia, joten pääsen testaamaan lomaketta työtäni varten myös monipuolisesti. Tarkoitukseni on sekä saada uudenlaisia tilastoja tapahtumien järjestämisestä sekä testata lomakkeen käyttökelpoisuutta. Opinnäytetyöni haasteena on selvittää, onko lomake käyttökelpoinen, saako niistä hyödyllistä informaatiota ja voiko niitä käyttää missä tapahtumassa tai palvelussa tahansa.

2 LUKEMISEN EDISTÄMISEN PALVELUT

2.1 Lukupiirit

Pelkästään kirjoista keskusteleminen ei tee hetkestä lukupiiriä. (Matero ym. 2010, 7) Lukemisen suosio ei ole yksiselitteinen. Ihmiset kirjoittavat tarinoita ja lukevat niitä formaalista välittämättä. Kirjat tai tarinat eivät maailmasta lopu, joten vain mielikuvitus on rajana teemassa. Lukupiirin voi järjestää jopa kirjoista joissa on aiheena lukupiiri. (Matero ym. 2010,125)

Lukupiireistä ajatellaan, että ne ovat vain jo valmiiksi lukevalle kansalle. Erilaiset lukupiirit voivat muodostua tukiverkostoksi, kannustaa tai saada löytämään kadonneen lukemisen ilon jälleen. Lukupiireissä ei ole kysymys vain lukemisesta, vaan kokemuksen jakamisesta ja sosiaalisesta kanssakäymisestä – mahdollisuudesta jakaa rakas harrastus samanmielisten kanssa. Sellainen saattaa olla nykyään harvassa. Vaikka lukemista rakastaa, ei kirjasta tarvitse olla samaa mieltä ja siitä keskustelu lähteekin.

Yksi lukupiirin ihannoista ja suosioon johtavista tekijöistä saattaa olla se, että vaikka luet yksin, tiedät tapaavasi ihmisiä kirjan merkeissä ja voit kertoa mielipiteesi ja saada uusia näkemyksiä. Vaikka tapaaminen on kerran kuussa tai harvemmin, on silti koko ajan mukana harrastuksessa. Lukupiiriin voi pyytää ilmoittautumisen, mutta jo kaksi ihmistä voivat muodostaa lukupiirin ja saada aikaan hyvä keskustelun. (Matero ym. 2010, 7)

Lukeminen on monelle pääsy pois arjesta ja samalla lukupiirissä käynti on helppo ja erilainen harrastus jokapäiväiseen arkeen. (Ahola 2015, 29) Kun peruskaava on yksinkertainen, on sitä helppo muunnella osallistujille sopivaksi.

On mukavaa, jos tarjolla on jotain. Helpoimmalla pääsee, jos keittää kahvia tai jos haluaa kunnolla repäistä voi järjestää teemaan sopivaa syötävää esim. Jane Austenin tapaan. (Ahola 2015, 46)

Oli lukupiirissä kuinka monta osallistujaa tahansa, sopivaa päivää on vaikea löytää. Jonkun on siis päätettävä päivä ja muut yrittävät päästä. Kirjan voi valita millä tavalla tahansa, vetämällä hatusta taikka tarkkaan valmistellusta ja hyväksytystä listasta. Joissain lukupiireissä jokainen ehdottaa yhtä kirjaa ja kun oman kirjan vuoro tulee, hän valmistautuu ja alustaa keskustelun.

Lukupiirissä on monenlaisia ihmisiä ja keskustelijoita ja on hyvä, että joku johtaa ja hallitsee keskustelua. Tämän takia kirjasto on oivallinen paikka järjestää lukupiirejä ja vetäjinä ovat kirjoista innostuneet kirjastoammattilaiset. Kirjasto tarjoaa kätevästi myös kirjat jopa useassa eri formaatissa.

2.1.1 Seniorilukupiiri

Helsingissä Itäkeskuksen kirjastossa kokoontuu seniorilukupiiri tiistaisin klo 13:00–15:00, lukupiiri pidetään noin yhdeksän kertaa vuodessa. Lukupiirissä luetaan kaunokirjallisia teoksia, joista keskustellaan lukupiiritapaamisessa. Lukupiirissä on aina kahvitarjoilu ja siihen on ilmoittautuminen. Ilmoittautuneita lukupiiriin on 16 ja osallistujia on 10-16. Jokainen tapaaminen on erilainen osallistujaryhmän muodostaman ryhmädynamiikan ansiosta. Maksimimäärää osallistujista on vaikea arvioida, mutta kaikki pääsevät ääneen. Lukupiirillä ei ole alaikärajaa, mutta koska osallistujat ovat senioreita lukupiirin nimi vakiintui seniorilukupiiriksi. Ilmoittautuneet saavat infoa lukupiiristä, muuten lukupiiriä ei kummemmin markkinoida.

Itäkeskuksen seniorilukupiirissä lukupiirin kirjat sovitaan yhdessä ryhmän kesken. Kyseessä on eräänlainen tarpeellinen vinkkaus- ja kirjapuhe ja se edeltää aina teemojen ja kirjojen valintaa. Luettavan on eri genrejä esim. kaunokirjallisuutta, novelleja ja tietokirjallisuutta. Suosituimpia ovat laadukkaat kaunokirjalliset teokset ja historialliset muistelmat. Paljon lukeneelle ryhmälle on joskus vaikea löytää sopivaa luettavaa. Lukemista valittaessa pyritään siihen, että kirja on n. 250-350 sivuinen jotta lukemisesta ei tule suorituspainetta. Lukupiirissä on kuitenkin ollut myös monisivuisempia kirjoja luettavana.

2.1.2 Descartes - filosofinen lukupiiri

Helsingissä Vallilan kirjastossa kokeillussa filosofisessa lukupiirissä luettiin Descarten teosta koko kevät ja keskustelua vetivät filosofian tohtori ja opiskelija.

Filosofian klassikot: Descartes-lukupiirissä luettiin kevään 2016 aikana Descartesin Mietiskelyjä ja teoksen Filosofisia taustoja selvittelivät fil.tri Harri Sahavirta ja fil.yo. Juri Hiltunen. Ennen kaikkea tärkeintä oli keskusteleminen - Descartesin innoittamana keskustelu saattoi polveilla keskiajan Jumalan todistuksista tietoisuuden olemukseen tai tiedon varmuuteen.

2016 alussa aloittanut filosofinen Descartes-lukupiiri oli menestys, kävijöitä oli aluksi yli 20. Enemmistö oli miehiä, mikä osoittaa sen, että myös miehet osallistuvat tapahtumiin, jos ne ovat heille oikeasti suunnattuja. Filosofinen lukupiiri jatkaa syksyllä 2016 teemalla Filosofia ja rakkaus, jolloin käsittelyssä on useampia teoksia.

2.1.3 Terapeuttinen lukupiiri

Terapeuttinen lukupiiri muodostuu seurakunnan ja kirjaston yhteistyöstä. Seurakunnassa on tukiryhmiä ja kun ryhmä on kokoontunut aikansa, ns. kriisikausi on mennyt ohi eikä kannata jatkaa samaan malliin. Ryhmä saattaa olla kuitenkin tukiverkko, eikä sitä voi äkkinäisesti lopettaa. Valitettavasti seurakunnan pienet tilat ja niiden käyttöaste olivat iso syy miksi tukiryhmä siirrettiin ja muotoiltiin uudestaan kirjaston tiloihin.

Ajatus lukupiiristä syntyi ja testiryhmäksi otettiin noin kolme vuotta kokoontunut leskinaisten sururyhmä. Samalla syntyi aivan uusi käsite lukupiirille. Puolison menettämisestä koitua surutyö jatkuu pitkään ja ihmisestä riippuen se voi jatkua jopa loppuelämän. Terapeuttisessa lukupiirissä on ollut mukana vetämässä kirjastonhoitajat Maija Karhi ja Sini Turunen sekä pappi Kristiina Kartano.

Suru, surutyö ja siitä toipuminen on nostettu esille eri tavoin. Terapeuttisessa lukupiirissä ei lueta tiettyjä kirjoja valmiiksi vaan lukeminen tehdään paikan päällä. Ensin aloitettiin lukemalla runoja ja novelleja ja keskusteltiin miten sanat ja kirjoitukset vaikuttivat ja koskettivat omassa tilanteessa. Tämän jälkeen kirjoitettiin myös itse. Ei tarvitse olla mikään kirjailija kirjoittaakseen tuntemuksensa paperille. Kirjoittaminen yhdessä ja jakaminen ääneen on tuonut vielä uusia asioita esille. Lukupiirissä huomattiin, että monilla oli samanlaisia tuntemuksia ja auttoi kun joku uskalsi sen kirjoittaa ja kertoa.

2.1.4 Epos E-kirjalukupiiri

Epos-lukupiirissä kannustetaan kokoilemaan lukemista e-lukulaitteella, mutta se ei ole vaatimus osallistumiseen. E-lukupiirillä on oma Facebook-ryhmä missä keskusteltiin kirjasta koko lukemisprosessin ajan. Virtuaalisen keskustelun lisäksi järjestettiin myös koontumisia eri kirjastoissa ja vuoden 2015 kokeilussa, useimmissa tapaamisissa oli mukana vieras tai itse kirjailija. Epos-lukupiirin yhteistyökumppanina on teleyhtiö Elisa.

Elisalla oli aloittamisessa suuri osa, he tarjosivat lukulaitteet ja vieraat lukupiiritapaamiisiin. Ennen kuin lukupiiri aloitettiin, valittiin esilukijoita. Esilukijaksi sai hakea ja hakemuksia tulikin yli sata kappaletta. Hakemuksista valittiin kymmenen, jotka saivat Elisalta e-lukulaitteen kokeiltavaksi ja lukupiirikirjan luettavaksi. Kymmenen ryhmään haettiin mahdollisimman sekalainen joukko eri-ikäisiä miehiä ja naisia. Ryhmästä haluttiin saada selville käyttökokemuksia lukulaitteista ja tarkkailla ketkä olivat aktiivisia sosiaalisessa mediassa.

2.2 Lapsille ja nuorille suunnatut lukemisen edistämisen palvelut

Satutuokiot ovat sosiaalisuuden, kuuntelemaan keskittymisen, mielikuvituksen virittämisen, rauhoittumisen ja vuorovaikutuksen alkeisesikouluja (Heikkilä-Halttunen 2015, 140).

Kuvakirjalla on iso rooli lapsen sosiaalisessa kasvamisessa. Kuvakirja kartuttaa sanastoa, on hyvä tapa käsitellä vaikeita asioita tai viedä vaikeista asioista hetkeksi pois ja ennen kaikkea luo täydellisen rauhallisen hetken aikuisen ja lapsen kesken.

Aikuisella on kuitenkin valta päättää, minkälaisia kirjoja hän lapselle lukee. Tällä hetkellä lastenkirjallisuus kukoistaa, on hyvä hakea uusia lukukokemuksia esimerkiksi kirjastosta. Kirjaston satutunnit ovat vakiintunut palvelu ja kirjastolla on käytettävissä pohjaton aarreaitta erilaisiin kuvakirjoihin. Jos kotona halutaan lukea aina samaa ihanaa kirjaa, satutunneilla pääsee kokemaan uusia tarinoita ja seikkailuja. On hyvä myös muistaa, että kuvakirjoilla voi opettaa mm. empatiataitoja ja suvaitsevaisuutta, joten joskus on hyvä kuulla tarinoita erilaisuudesta ja erilaisista oloista (Heikkilä-Halttunen 2015, 42)

Kun lapsi oppii itse lukemaan, tärkeätä on tehdä lukukokemuksesta nautittava, jotta lukemisesta ja lukukokemuksesta tulee iloinen ja tyydyttävä kokemus (Heikkilä-Halttunen 2015, 179–180). Lukemaan opeteltaessa on tärkeätä pitää lukeminen nautittavana, eikä vain suorituksena. Lasta on hyvä kannustaa lukemaan mieleisiään kirjoja ja myöhemmin keskittyä sisällön ja kielen vaativuuteen. Esimerkiksi pojille lukukokemuksesta nautittavan tekee huumori ja kirjat jotka saavat nauramaan (Brozo 2010, 152). Koska lukeminen saattaa aluksi olla vaikeaa, seikkailu-, fantasia- ja jännityskirjat voivat aluksi turhauttaa, vaikka ne aiheeltaan kiinnostaisivatkin.

2.2.1 Kirjavinkkaukset

Kirjaston palveluihin kuuluviin kirjavinkkauksien tarkoitus on esitellä kirjoja ja innostaa lukemaan. Vinkkauksissa pystytään tuomaan esille esimerkiksi klassikoita, joiden maailmankuva on jopa hämmentävän erilainen kuin nykyään (Levy&Mendlesohn 2016, 92). Vinkkauksessa kyetään alustamaan ja selittämään mm. ihmisten asemaa mikä sekä valmistaa että herättää kiinnostuksen erilaiseen kirjallisuuteen.

Kirjavinkkaukset ovat Helsingin kaupunginkirjastossa pakollisia kolmasluokkalaisille, mutta resurssien mukaan niitä voi järjestää myös vanhemmille luokille. 1.-2. luokille järjestetään mm. aarteenetsintää, missä etsitään kuvia kirjojen välistä vinkkien avulla. Näin ensimmäiset luokat pääsevät tutustumaan kirjastoon ja kirjaston käyttöön.

Kirjavinkkaukseen valitaan joukko kirjoja, joista kaikista kerrotaan vähän ja luetaan mielenkiintoinen lukunäyte. Lopuksi kaikki oppilaat valitsevat yhden kirjan luettavakseen. Kirjavinkkauksessa on kerralla mukana yksi tai kaksi luokkaa. Vinkkaukset järjestetään kirjastossa, mikä tekee vinkkauksesta pienen luokkaretken.

Kaikkien kirjojen ei tarvitse sopia kaikille, kunhan valikoima on monipuolinen, aina on mukana myös helposti luettavia kirjoja. Kirjavinkkausten tarkoitus ei ole vain pakollisen kirjan löytäminen vaan lukuinnon kartuttaminen ja positiivisen kuvan antaminen kirjastosta. Sisältöjä avatessa kirjastoammattilainen saa mahdollisuuden osoittaa kirjastokoelman monipuolisuuden. Esimerkiksi keväällä 2016 yhtenä vinkkauskirjana oli Neil Gaimanin Coraline sarjakuvapainoksena, kun yleensä vinkataan vain lukukirjoja.

2.2.2 Lukudiplomi

Lukudiplomin tarkoitus on innostaa lapsia ja nuoria lukemaan ja samalla tutustua kirjastoon ja kirjaston kokoelmaan. Lukudiplomia suoritetaan joko kokonaisen luokan voimin, mutta siihen voi ryhtyä myös yksin. Diplomin saa suoritettua lukemalla useasta kirjallisuuden teemasta yhden kirjan. Kun kaikista teemoista on yksi luettu, on ansainnut lukudiplomin. Lukudiplomeita on eri luokka-asteille ja teemoja on viidestä ylöspäin. Samalla on tullut luettua niin kansainvälisiä klassikoita kuin suomalaista nykykirjallisuutta. Lukudiplomin avulla nuori tutustuu kirjallisuuteen ja samalla löytää oman lukutyykinsä ja oppii etsimään ja löytämään itse mieluista luettavaa. Lukudiplomi antaa myös vinkkejä, mutta haastaa leikkimielisesti tavoittelemaan pientä palkintoa lukemisen ohelle. Lukudiplomi ei

saa kuitenkin tuoda nuorelle lukijalle paineita lukemiseen (Heikkilä-Halttunen 2015, 195-196)

2.2.3 Satutunnit

Satutunnit ovat perinteinen tapahtuma ja peruspalvelu jokaisessa kirjastossa. Satutunteja pidetään niin päiväkotiryhmille kuin yleisiä satutunteja joihin on vapaa pääsy. Päiväkotisatutunnit pidetään aamupäivällä etukäteen sovittuina päivinä ja yleiset satutunnit järjestetään illemmalla yleensä parin viikon välein.

Satutunneille kirjastoammattilainen valitsee luettavaksi 1-3 kuvakirjaa, kuvitus ja tarina ovat yhtä tärkeitä. Joskus satutunneilla on ajankohtainen teema kuten itsenäisyyspäivä, kevät tai vaikka koulun aloitus.

2.3 Lukemiseen kannustavat palvelut

Ikään ja sukupuoleen katsomatta lähes kaikki lukevat tavalla tai toisella. Kirjablogit ovat suosituimpia blogeja ja ovat arvostettuja niin lukuharrastajien kuin kirjailijoidenkin parissa (Jalkanen&Pudas 2013, 12). Blogikirjoittajat vinkkaavat ja kirjoittavat haluamistaan kirjoista, joista ovat itse pitäneet. Vaatii aikaa löytää bloggaaja, jolla on samanlainen kirjallinen maku, mutta voi käydä myös niin, että on jo lukenut kaikki samat kirjat kuin lempibloggaajansa. Kirjaharrastus saattaa jäädä paitsioon, koska luettavaa on liian paljon. Huonoille lukukokemuksille ei ole aikaa. Lukuvalmennus tarjoaa henkilökohtaista apua, kun kirjoja on runsaasti. Kirjat valitaan jokaiselle henkilökohtaisesti ja personoiden.

Hektisessä elämässä ei aina löydä aikaa osallistua lukupiireihin, vaikka kuinka haluaisivat. Tätä varten on Epos E-lukupiiri, joka toimii pääosin sosiaalisessa mediassa. Kirjasta keskustellaan Facebookissa, mutta lopuksi on lukupiiritapaaminen myös kirjastossa. Jos lukupiirin kirjat eivät miellytä, vastaus voi olla Helmet-lukuhaaste. Lukuhaaste löytyy nettisivuilta ja Facebookissa on ryhmä, minne voi kertoa lukukokemuksiaan ja laittaa kuvia esim. hauskaista kirjanaamasta. Helmet-lukuhaaste on myös lukuvinkkien aarre-kammio.

Seniorin ainoa mahdollinen harrastus saattaa olla lukeminen. (Klapuri-Toivola 1986, 13) Kirjasto on tällöin korvaamaton ja saattaa mahdollisesti olla ainoa paikka lukuharrastuksen ylläpitoon. Novellikoukku tarjoaa jotain erilaista arkeen. Novellikoukussa pääsee

kuuntelemaan laadukkaita novelleja ja samalla voi virkata tai neulaa. Parhaimmassa tapauksessa kaksi mieliharrastusta kohtaavat ja samalla tapaa ihmisiä. Jotkut novelli-koukun tuotoksista annetaan hyväntekeväisyyteen, joten osallistumalla pääsee tuottamaan hyvää mieltä myös itse.

2.3.1 Lukuvalmennus

Lukuvalmennus on palvelu missä lukemisesta kiinnostunut asiakas ei löydä itse luettavaa, joten kirjastoalan ammattilainen auttaa löytämään juuri oikeaa aineistoa luettavaksi. Lukuvalmennusta kaipaava asiakas ottaa yhteyttä kirjastoon ensin sähköpostin välityksellä. Ensimmäinen viesti voi olla pelkästään: "Kaipaam lukuvinkkejä" tai pitkä selonteko omasta kirjallisesta historiasta. Jokainen asiakas saa henkilökohtaisen lukuvalmentajan joka hoitaa valmennuksen alusta loppuun.

Valmentaja haastattelee valmennettavaa yrittäen saada selville, minkälaista luettavaa kaivataan. Valmentaja kyselee niin mieli- kuin inhokki-kirjoista, halutuista teemoista ja tunnelmasta mitä kirjoilta kaipaa. Tarkoitus on profiloida ja tehdä yksilöllinen lukulista jokaiselle valmennettavalle. Valmennusta halutaan niin huvilukemiseen kuin työn tai opiskelun vuoksi.

Listan tekemiseen menee oma aikansa, mutta kun se on valmis, varsinainen valmennus on vielä edessä. Valmennusta järjestetään kolmella tavalla. Asiakas voi saada valmiin listan kirjoista sähköpostin välityksellä. Tällainen lista tehdään joka tapauksessa ja annetaan asiakkaalle, mutta joskus koko valmennus hoidetaan sähköisesti esimerkiksi pitkän välimatkan takia. Suosittua on, että valmentaja ja valmennettava tapaavat, jolloin voi keskustella ja esitellä kirjoja. Kolmas tapa on tehdä kirjallistan lisäksi asiakkaalle kirjakassi, minkä hän voi hakea haluamastaan kirjastosta.

Jokainen valmennus on erilainen. Virallisesti ei vielä valmenneta nuoria tai lapsia, mutta palvelun laajentamisesta keskustellaan. Joskus valmennettava haluaa tavata heti ja hoitaa ensihaastattelun kasvotusten. On myös asiakkaita, jotka haluavat pitää valmentajaansa yhteyttä ja laittavat tasaisin väliajoin kommentteja lukemistaan kirjoista.

2.3.2 Novellikoukku

Kirjastojen kehittämässä novellikoukussa on tarkoitus tulla kirjastoon rentoutumaan arjen keskellä. Novellikoukussa kuunnellaan novelleja ja neulotaan samalla. Tilaisuudet ovat lämminhenkisiä ja mukana on aina kahvitarjoilu. Novellikoukku on järjestetty vuodesta 2013 ja se on levinnyt jo ympäri Suomea. Novellikoukkuun voi tulla tekemään omia kutomisiaan ja virkkuutöitä tai käyttää sponsoreiden tarjoamia hyväntekeväisyyslankoja. Novellikoukkuun voi myös itse ilmoittautua lukijaksi. Esimerkiksi Espoon Sello-kirjastossa ovat kaikki neulooneet neliöitä, joista koottu peitteitä mitkä ovat lähetetty hyväntekeväisyysmaihiin.

2.3.3 Helmet-lukuhaaste

Helmet-lukuhaaste kannustaa lukemaan enemmän sekä kokeilemaan aivan uudenlaista luettavaa. Kaikki saavat osallistua ja lukukokemuksia pääsee jakamaan sivuilla. Kirjaston henkilökunta kokoaa listan sekä ylläpitää Facebook-ryhmää. Facebook ryhmässä kuka tahansa voi vinkata kirjoja ja lähettää kuvia, mutta kirjastoammattilaiset antavat vinkkejä eri haasteisiin. Vinkit voivat olla mm. kuvia kirjanäyttelyistä mitkä on tehty yhdestä haasteen kohdasta. Haastekohtat ovat monipuolisia ja monitulkintaisia esim. ”kirjan nimi on mielestäsi kaunis” tai ”sankaritarina”.

Helmet-lukuhaaste lanseerattiin ensimmäisen kerran vuonna 2015 ja siitä tuli valtavan suosittu. Lukuhaasteet ovat vielä suhteellisen tuore vaikkakin helppo keksintö. Vuoden 2015 helmet-lukuhaaste oli 50 kirjan haaste, mikä oli kerätty muista olemassa olevista lukuhaasteista. Vuoden 2016 lukuhaaste on tehty alusta alkaen ja räätälöity suomalaiselle lukijakunnalle. Helmet-lukuhaasteella on omat Facebook-sivut missä on 2912 käyttäjää. (syyskyy/2016) Puolessa vuodessa on tullut yli 500 käyttäjää lisää.

Lapsille ja nuorille on myös oma lukuhaasteensa.

3 TILASTOINTIMENETELMÄT HELSINGIN KAUPUNGINKIRJASTOSSA

3.1 Asiakastyytyväisyyskysely

Helsingin kaupunginkirjastossa järjestetään vuosittain asiakastyytyväisyyskysely, kysely järjestetään kaikissa kirjastoissa samaan. Kyselyn täytyy soveltua käytettäväksi kaikissa kirjastoissa, niin isoissa kuin pienissäkin. Kyselyitä jaetaan kirjastoissa kahden viikon ajan kaikille yli 12-vuotiaille asiakkaille. Asiakastyytyväisyyskyselyn tavoitteena on selvittää, miten kirjasto on onnistunut palvelussaan kuluvana vuonna. Asiakastyytyväisyyskyselyyn vastanneiden tiedoista kerätään, mm. sukupuoli, ikä ja asuinpaikka. Perustiedoille kyselyssä on varattu noin puoli sivua. Kirjastolla on toki käytössä asiakastiedot, mutta nämä tiedot tarvitaan, jotta voidaan profiloida asiakastoiveet asiakaskunnan mukaan. Kyselyn avulla pystytään selvittämään mm. minkäikäiset asiakkaat toivovat kirjastoon tapahtumia.

Kyselyn tulee olla mahdollisimman nopeasti täytettävä, jotta vastauksia saadaan tarvittava määrä. Syksyllä vuonna 2016 kysely oli kaksisivuinen. Lomaketta jaetaan paperisena kirjastoissa, mutta sen voi täyttää myös verkossa. Jokaisella kirjastolla on vastauskiintiö vastausmäärästä mikä täytyy saada kahdessa viikossa täytettyä. Verkossa vastaavat valitsevat lähi- tai suosikkikirjastonsa, jolloin vastaukset menevät valitun kirjaston kiintiöön.

Kysymyksillä halutaan saada selville mitä asiakkaat toivovat kirjastolta, miten olemassa olevat palvelut toimivat ja palveleeko kirjasto alueen asukkaita oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Kaikkia asiakaspalautteiden vastauksia käsitellään kirjaston johtokunnassa ja oman kirjaston vastauksia käsitellään kehittämisspäivässä.

3.2 Tapahtumatilastointi

Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumat tilastoidaan vuosittain. Tilastoinnista, niiden keräämisestä ja analysoinnista vastaa yksi henkilö. Tapahtumatilastointi tehdään Exceltaulukon, johon merkitään tarkkaan tapahtuman laatu mm. kohderyhmä, kieli, toistuvuus sekä osallistujamäärä, tapahtuman kesto ja siihen käytetyt työtunnit. Vuonna 2016

tapahtumat ja opastukset erotettiin omiin taulukoihin. Tilastoja tulee jokaisesta 37:stä kirjastosta ja jokaisessa kirjastossa on yli sata tapahtumaa vuodessa.

Yksittäisten tapahtumien tai tapahtumasarjojen läpikäyminen on näin ollen resursseihin nähden erittäin hankalaa. Tilastojen muutokset ja analyysit käydään läpi esimies- ja henkilöstöfoorumissa, minkä jälkeen ne arkistoidaan. Tilastot ovat käytettävissä koko ajan ja niin Helsingin kaupungin kuin muun Suomen tilastot löytyvät kirjastot.fi sivustolta. Helsingin kirjastojärjestelmä on suurin niin kirjastoiden, tapahtumien kuin projektien määrässä mutta esim. asiakaskunnan kasvua prosenttimäärällisesti voi ja on hyvä vertailla.

3.3 Asiakaskyselyt

Helsingin kaupunginkirjaston järjestämissä tapahtumista pyritään kokoamaan palaute. Usein palaute kootaan nopeasti ja helposti hymiön avulla. Lisäksi ja markkinoinnin kehittämiseksi kysytään, mistä osallistuja on saanut tiedon tapahtumasta.

Jokaisen kirjaston henkilökunnalla on mahdollisuus päättää itse missä tapahtumissa ja keille kyselyä jaetaan. Kysely on A5-kokoinen lomake ja sitä jaetaan yleensä aivan uudeltaisessa tapahtumassa. Helpointa kyselyä on jakaa silloin kun tapahtumassa ihmiset liikkuvat vapaasti kirjastossa ja viettävät kirjastossa aikaa hieman kauemmin. Kyselyä voi jakaa esimerkiksi keskustelutilaisuudessa missä on kahvitus tai muu väliaika. Tapahtumissa on paljon järjestämistä, joten kyselyn jakamiselle ei välttämättä jää aikaa.

Tapahtumissa jaettavalle kyselylomakkeelle ei ole virallista tilastointimenetelmää. Kirjastot toivovat saavansa ajatuksia ja ideoita omien tapahtumien järjestämiseen ja toteuttamiseen.

3.4 Lainaustilastot

Lainaustilastojen avulla selvitetään, kuinka paljon ihmiset liikkuvat kaupungissa ja kuinka laaja on kirjaston vaikutusalue.

Lainausdatan avulla saadaan selville mm. minkälaisia kirjoja tietystä kirjastosta lainataan, varataan tai palautetaan. Jos tiettyyn kirjastoon varataan ja palautetaan tietynlaista aineistoa, mutta sitä ei ole kirjastossa itse saatavilla voi siitä päätellä, että kirjaston asu-

kaskunta on muuttumassa tai jo muuttunut. Asukaskunnan muuttumisia voivat olla esimerkiksi alueen muuttuminen lapsiystävällisemmäksi ja alueelle muuttaa perheitä. Asukaskunnan vanheneminen taas tarkoittaa sitä, että alueelta muuttavat perheet pois ja suurin osa asiakkaista ovat yksineläjiä.

Asuinalueen muuttumiseen vaikuttavat mm. kulkuyhteydet, koulut ja päiväkodit sekä puistot ja niiden kunto. Kaikki asuinalueeseen vaikuttavat asiat näkyvät myös kirjaston asiakaskunnassa ja siinä mitä he kirjastolta tarvitsevat tai kaipaavat. Lainausdatasta on saatu selville, että melkein jokaisella kirjastolla on oma vahva vaikutusalueensa eli kirjastot palvelevat hyvin alueitaan eikä asukkaiden tarvitse kulkea omalta asuinalueeltaan pois saadakseen haluamiaan kirjastopalveluja ja näin ollen kirjasto auttaa pienentämään asukkaiden hiilijalanjälkeä.

4 ITSEARVIOINTILOMAKKEEN KEHITTÄMINEN

4.1 Itsearviointilomakkeen tarve

Lomakkeen tarkoitus on arvioida palveluiden järjestämistä monipuolisemmin sekä saada arvioita siitä, ovatko palvelut samantasoisia eri toimipisteissä. Palveluita lanseerataan nopealla vauhdilla ja etenkin Helsingin kaupungin kirjastoverkoston on vaikea saada tapahtumista tarpeeksi tietoa, jotta sen voi jalkauttaa ketterästi muihin toimipisteisiin. Osa palveluista ja tapahtumista on Helmet-verkoston taseisia eli tapahtumia järjestetään yli kuntarajojen Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa.

Opinnäytetyössäni testaan ja kehitän lomaketta ja kokeilen sitä käytännössä lukemisen edistämisen palveluihin. Valmiina lomakkeen olisi tarkoitus soveltua kaikille palveluille ja tapahtumille.

Lomakkeessa on 2x25 pistettä. Ensimmäisessä lasketaan vaativuutta, mitä isompi pistemäärä sitä enemmän palvelu vaatii aikaa ja resursseja. Toisessa perehdytään vaikuttavuuteen. Palvelun tarjoaja saa oman kokemustensa mukaan arvioida asiakkaiden ja osallistujien mielenkiintoa tapahtumaan. Mitä isompi pistemäärä, sen antoisampaa palvelun järjestäminen on niin henkilökunnalle kuin asiakkaillekin.

Kahden pistemäärän avulla on tarkoitus saada selville tapahtumien kannattavuus sekä se, onko tapahtuma vaativuudeltaan ja vaikuttavuudeltaan samanlainen eri toimipisteissä. Samojen palveluiden pitäisi olla yhtä vaativia eri paikoissa ja asiakkaiden kuuluu saada samantasoisista palvelua paikasta riippumatta.

Testaan lomaketta erilaisilla palveluilla, jotta pääsen testaamaan sen käytettävyyttä. Mukana on uusia alle vuoden vanhoja palveluita, joita ei ole ehditty toteuttamaan muualla mutta mahdollisuus siihen on. Esimerkiksi Filosofista lukupiiriä vetää opiskelija osana yliopisto-opintojaan ja on hyvinkin mahdollista, että kiinnostuneita opiskelijoita on enemmänkin. Otan työhöni mukaan myös sosiaalisessa mediassa olevia palveluita, kuten Helmet-lukuhaasteen ja Epos E-kirjalukupiirin.

4.2 Asiantuntijoiden kommentit ja korjaukset

Ensimmäisestä versiosta pyysin kommentit opinnäytetyöpareilta. Huomasin, että jouduin selittämään mittaristoa ja sen käyttöä, joten kommenttien ja palautteen avulla sain hiottua lomaketta selkeämmäksi.

Seuraavaksi lähetin lomakkeen Helsingin kaupunginkirjaston tilastovastaavalle.

Lopuksi näytin lomakkeen kahdelle tapahtumia järjestävälle kollegalle ja kysyin: pystyisivätkö he täyttämään lomakkeen saman tien. Tämän jälkeen kristallisoin mittareiden ohjeistusta tähdentämällä täyttäjän omaa arviointia. Siirsin myös ohjeet lomakkeessa ylemmäksi, ennen arviointikohteita.

4.3 Valmis itsearviointilomake

Tässä työssä testattava valmis itsearviointilomake on kaksiosainen. Ensimmäisessä osassa virkailija arvioi tapahtuman tai palvelun järjestämistä: kuinka paljon työ vaatii aikaa, valmiuksia ja resursseja. Mitä isomman pistemäärän (max. 25 pistettä) tapahtuma tai palvelu saa, sitä työläämpi se arvioijan mukaan on. Toisessa osassa virkailija antaa oman arvionsa osallistujien innokkuudesta ja kiinnostuksesta. Mitä suurempi pistemäärä (max. 25 pistettä) sitä innokkaampia asiakkaita. Jos tapahtumaa ei voi arvioida, vaan suurin osa pisteistä on nolla, on mahdollista, että tapahtumaa tai palvelua ei ole määritetty kunnolla. Nollatulokset tarkoittaa, että arvioitavan tapahtuman osalta kysymystä ei voi tai ei ole mahdollista arvioida. Tämän takia nollavastauksia ei oteta yhteenlaskussa mukaan, vaan koko kysymys poistetaan lopputuloksesta.

4.4 Vaativuus ja vaikuttavuus

Aloitin lomakkeen rakentamisen pohtimalla, mistä olisi hyötyä ja mitä tekojoihin pystytään arvioimaan. Aluksi mittarit eivät olleet johdonmukaisia, eikä niistä saanut yhdessä selkeää kuvaa. Alusta asti tärkeää oli, että täyttäminen olisi helppoa ja veisi mahdollisimman vähän aikaa.

Ensin listasin kysymyksiä, joihin on helppo vastata ja pian päädyin 0-5 arviointiasteikkoon. Lisäksi halusin mahdollisuuden laskea vastaukset pisteinä.

4.5 Itsearviointilomakkeen testaaminen

Valmis itsearviointilomake testattiin kymmenellä eri palvelulla, mitkä kaikki olivat lukemisen edistämisen palveluita. Testaajat sekä täyttivät lomakkeen että antoivat kommentteja sen toimivuudesta. Lomake testattiin 15.8.2016 – 30.9.2016

Lomaketta testattiin näillä palveluilla:

Tapahtuma	Lapsille	Aikuisille	Yleinen
Seniorilukupiiri		x	
Descartes-lukupiiri	x		
Terapeuttinen lukupiiri	x		
Epos E-lukupiiri			x
Kirjavinkkaukset		x	
Lukudiplomi			x
Satutunnit	x		
Lukuvalmennus		x	
Novellikoukku		x	
Helmet-lukuhaaste		x	

5 LOMAKKEEN TESTAAMINEN JA TULOKSET

5.1 Vaativuus

Arvioiden antamat kokonaispistemäärät tapahtumien vaativuudesta.

Seniorilukupiiri	16/25
Descartes-lukupiiri	11/15
Terapeuttinen lukupiiri	17/25
Epos E-lukupiiri	11/25
Kirjavinkkaukset	16/20
Lukudiplomi	6/15
Satutunnit	10/20
Lukuvalmennus	10/25
Novellikoukku	9/25
Helmet-lukuhaaste	8/25

5.1.1 Henkinen vaativuus

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka henkisesti kuormittavaa tapahtuman järjestäminen on. Henkisellä vaativuudella tarkoitan jokaisen järjestäjän omaa mielipidettä henkisestä rasittavuudesta tapahtuman järjestämisessä. Henkistä vaativuutta tai stressiä tapahtuman järjestämisessä voi nostaa esim. epäselvä konsepti, liian vähäiset resurssit tai oma epävarmuus tapahtuman järjestämisessä. Pelkät työtunnit eivät kerro tapahtumien järjestämisestä. Tapahtumat tulevat muiden töiden päälle ja työllistävät hetkellisesti mutta paljon. Ylimääräiselle työlle pitäisi kuitenkin kyetä antamaan niihin tarvittava aika ja resurssi. Hyvin suunniteltu ja resursoitu tapahtuma ei aiheuta stressiä.

Jos pistemäärä on suuri, tapahtuman järjestäminen aiheuttaa selkeästi stressiä.

5.1.2 Työmäärä

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka paljon työaikaa tapahtuman järjestäminen vaatii muihin töihin verrattuna. Tilastoissa työmäärä annetaan tunteina, mikä antaa suoraa osviittaa käytettyyn aikaan. Mittareissa vastaaja saa arvioida, kuinka paljon omaa työaikaa menee tietyn tapahtuman järjestämiseen muuhun työhön verrattuna. Viekö joku palvelu paljon aikaa muista töistä tai käytetäänkö johonkin palveluun enemmän aikaa kuin tarvitsisi.

Jos pistemäärä on suuri, tapahtuma vie paljon tai liikaa aikaa muihin töihin verrattuna.

5.1.3 Fyysinen rasitus

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka paljon fyysistä työtä tapahtuman järjestäminen vaatii. Tapahtumia on erilaisia, mutta samoja tapahtumia järjestetään monessa eri paikassa ja tilassa. Tilasta riippuen voi joutua nostamaan ja kantamaan huonekaluja edes takaisin. Joissakin paikoissa tilat ovat aina valmiita eli tuolit ovat aina paikallaan ja esitystekniikka on kiinteä. Fyysinen rasitus voi tarkoittaa myös esim. äänen käyttöä ja sen rasittamista esim. akustiikaltaan huonoissa tiloissa.

Jos pistemäärä on suuri, tapahtuman järjestäjä joutuu rasittamaan itseään fyysisesti.

5.1.4 Jalkautuminen

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka vaativaa tapahtuma on tuotteistaa, jotta sitä voisi järjestää erilaisissa tiloissa ja erilaisten resurssien mukaan. Uusia tapahtumia lanseerataan jatkuvasti, hyvää tapahtumaa kannattaa järjestää myös muualla.

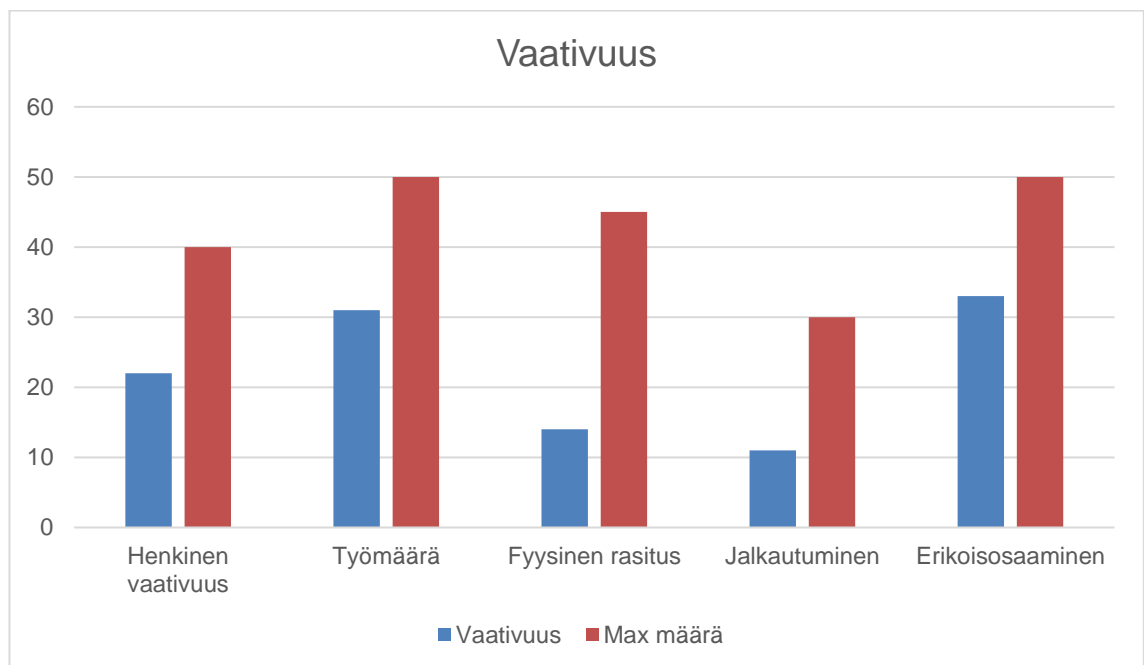
Jos pistemäärä on suuri, tapahtuma on hankala toteuttaa toisessa ympäristössä tai toisen vetämänä.

5.1.5 Erikoisosaaminen

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, tarvitaanko tapahtuman järjestämiseen erikoisosaamista, jotta tapahtuman voi järjestää. On mm. lukupiirejä tietyistä aiheista, kuten filosofiasta tai opastamista e-palveluihin.

Jos pistemäärä on korkea, erikoisosaaminen tai sen opettelu on vaativaa tai aikaa vievää.

Kuvio 1. Tapahtumien vaativuus pisteet itsearviointilomakkeesta

5.2 Vaikuttavuus

Arvioiden antamat kokonaispistemäärät tapahtumien vaikuttavuudesta.

Seniorilukupiiri 25/25

Descartes-lukupiiri 17/25

Terapeuttinen lukupiiri 17/25

Epos E-lukupiiri	19/25
Kirjavinkkaukset	16/20
Lukudiplomi	19/25
Satutunnit	11/20
Lukuvalmennus	17/25
Novellikoukku	15/25
Helmet-lukuhaaste	22/25

5.2.1 Osallistujien aktiivisuus

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka aktiivisia ja kiinnostuneita osallistujat ovat. On tapahtumia, joihin tullaan varta vasten tai niistä kysellään jo etukäteen. Toisiin tapahtumiin saadaan osallistujia houkuttelemalla paikalle tapahtuman alkaessa.

Jos pistemäärä on suuri, osallistujat osoittavat kiinnostusta tapahtumaa kohtaan ja ovat aktiivisia osallistujia.

5.2.2 Kävijämäärä

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, onko osallistujia tapahtumassa sopiva määrä. On kertaluontoisia ja toistuvia tapahtumia. Kävijämäärä ilmoitetaan viralliseen tilastotaulukkoon, mutta vain lopputulema lukuina on tärkeä tilastoinnin kannalta.

Toistuvissa tapahtumissa voi kävijämäärä vaihdella suuresti. Yhdellä kerralla voi osallistujia olla 20 ja toisella vain yksi. Tällöin voi kävijämäärä hankaloittaa tapahtuman järjestämistä ja voi vastata, ettei ole tyytyväinen kävijämäärään. Jos kävijöitä on liian paljon, tapahtumalle on kysyntää ja samanlaisia tapahtumia ja resursseja järjestämiseen tarvitaan enemmän.

Jos pistemäärä on suuri, tapahtuman osallistujamäärä on ihanteellinen.

5.2.3 Kiinnostus aineistoon

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida kuinka kiinnostuneita osallistujat ovat aineistosta. Kyseessä voi olla suositellun kirjallisen aineiston lainaus tai jaettavat esitteet tapahtumassa. Moneen tapahtumaan tehdään mm. kirjanäyttelyitä joista lainattuja teoksia ei kuitenkaan tarkkaan tilastoida. Tapahtuman järjestäjä kykenee kuitenkin arvioimaan aineiston menekkiä.

Jos pistemäärä on suuri, osallistujat ovat kiinnostuneita aineistosta, lainattavia lainataan ja esitteitä säilytetään.

5.2.4 Sisältöjen avaaminen

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka paljon sisältöjä pystyy tapahtumassa avaamaan. Sisällöt voivat tarkoittaa kirjoja ja niiden sisällön tuomista esille esim. lukemalla ääneen, jotta ne tulisivat osallistujille mielenkiintoisemmiksi. Sisällöillä voidaan tarkoittaa myös e-palveluiden ja laitteiden esittelemistä. Sisältöjen avaaminen määrittyy tapahtuman luonteesta.

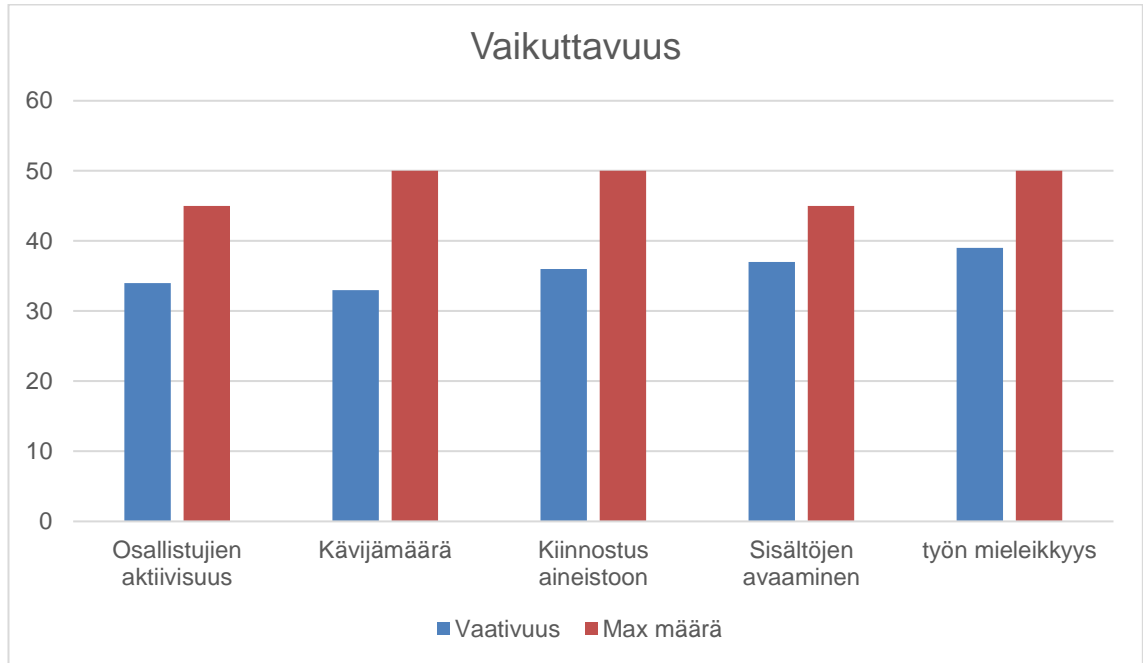
Jos pistemäärä on suuri, tapahtumassa on hyvä mahdollisuus tuoda sisältöjä esille osallistujille.

5.2.5 Työn mielekkyys

Tapahtuman järjestäjän on tarkoitus arvioida, kuinka mielekästä tapahtumaa on järjestää. Järjestäjä saa antaa oman arvionsa siitä, kuinka mielekästä tapahtuman järjestäminen on.

Jos pistemäärä on suuri, tapahtuman järjestäminen on ilo.

Kuvio 2. Tapahtumien vaikuttavuuspisteet itsearviointilomakkeesta

6 ITSEARVIOINTILOMAKKEEN KEHITTÄMINEN

Lomaketta testasi kymmenen henkilöä Helsingin kaupunginkirjastosta. Lomakkeesta lähetettiin esikysely, missä kysyttiin, onko aikaa ja kiinnostusta täyttää lomake ja antaa siitä palautetta. Kaikki jolle lomake lähetettiin sekä täytti lomakkeen, että antoi itse lomakkeesta palautetta.

Kyselyyn vastanneet arvioivat itse lomaketta ja sen käytettävyyttä. Lomakkeen lopussa pyydettiin vastaajia antamaan palautetta ja kertomaan itse lomakkeesta ja lomakkeen hyödyllisyydestä. Miten lomakkeen täyttäminen olisi selkeämpää, mitä lomakkeeseen tarvitsisi lisää tai mitä pitäisi poistaa?

Huomiot rivi pieni – ei mahdu pidempi selitys.

Pitäisikö kohta nolla olla viimeisenä, koska on ns. ”en osaa sanoa”-kohta

Lomake toimii ja on ymmärrettävä

Kysymykset pitäisi numeroida selkeytyksen vuoksi

Kyselyyn vastanneet kommentoivat lomakkeen kysymyksiä. Miten kysymykset on ymmärretty, miten niitä voisi avata enemmän ja kuinka niitä voisi kehittää kaikkiin tapahtumiin sopiviksi?

Työn mielekkyys kohta liittyy enemmänkin vaativuuteen

Pitääkö erikoisosaaminen jotenkin määritellä? Tekee mieli aloittaa luettelamaan vaatimuksia eikä vain lätkäistä numeroa.

Yksi kuormittavuuden mittari on ehkä myös järjestämistiheys.

Tarvittaisiin tietoa jalkautumisen muodosta, käytetystä ajasta, matkojen pituudesta?

Aktiivisuus asteikko tyyliin: kuuntelua/katselu/yleistä keskustelua osallistumista ja tekemistä tms.

Mitkä ovat sisältöjen avaamisen muodot.

Vaikuttavuus vaatii paljon sanallista selittämistä.

Lomakkeen täyttäneet arvioivat koko lomakkeen käytettävyyttä eri tapahtumissa ja palveluissa. Onko mahdollista vastata kaikkiin kysymyksiin ja onko lomake tasavertainen kaikille vastaajille.

Jos kokee jonkin työn mielekkääksi ja kivaksi, sitä ei koe yhtään kuormittavaksi, mikä hankaloittaa työmäärän arviointia muihin töihin verrattuna.

Fyysisen työn rasittavuus on eri ihmisille erilainen. Löytyisikö yleispätevänpää mittaria? (Konkretiaa enemmän)

Taustalle henkilön tehtäväkuvaus: kuuluuko osaaminen tehtäviin?

Mikä on yhdelle "erikoisosaamista" on toiselle osa normaalia työtä.

Lomakkeen korjausehdotuksia

Henkinen vaativuus: Hankala käsittää, pitää avata eri sanoin

Ehdotuksena: kuinka paljon henkisiä voimavaroja tapahtuman järjestäminen vaatii"

Työmäärä: Kyselyitä lukiessa huomasin, että pitäisi kysyä ylimääräistä tai omalla ajalla käytettävää työmäärää. Myös tapahtumatiheys on huomioonotettava.

Fyysinen rasitus: Selkeä mutta virkailijan pitää ottaa huomioon erilaisia fyysisiä rasituksia.

Jalkautuminen: Ei ole relevantti kaikille palveluilla

Erikoisosaaminen: Oikein selitettynä tärkeä osa itsearviointilomaketta

Osallistujien aktiivisuus: Hyvin ymmärretty ja arvioitu

Kävijämäärä: Tarkoitus on selvittää, onko kävijöitä hallittava määrä vai esim. hyvin vaihtelevasti mikä hankaloittaa tapahtuman järjestämistä.

Kiinnostus aineistoon: Hyvin ymmärretty ja arvioitu

Sisältöjen avaaminen: Hyvin ymmärretty ja arvioitu

Työn mielekkyys: Onko tärkeä kysymys?

Osaa kysymyksistä pitää muokata, mutta koska kirjastoammattilainen arvioi palvelut oman kokemuksen ja asiantuntijuuden mukaan. Itsearviointilomake tuo esille samojen

palveluiden erilaisuuden, kun lomakkeen täyttää useampi eri kirjastoammattilainen täysin samasta palvelusta.

Nollatulokset pitää myös selkeyttää. Nolla tarkoittaa, ettei palvelussa voi ottaa kysymystä ollenkaan huomioon ja 1 tarkoittaa, että palvelussa on hyvin vähän esim. fyysistä rasi- tusta. Tuloksia tarkastellessa voi kuitenkin tulla ilmi, että itse tapahtuman järjestäjä ei koskaan itse suorita palvelun fyysistä osuutta. Toisessa paikassa taas saattaa joutua yksin järjestelemään tiloja, mikä voi vaikuttaa myös henkiseen vaativuuteen

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Itse lomakkeen testaus onnistui. Itsearviointilomake lähetettiin jokaiselle henkilökohtaisesti lyhyiden vastausohjeiden kera. Vastauksia tuli kommenttien kanssa, mutta vastausongelmia ei ilmennyt. Lomake on tarpeeksi yksinkertainen, että siihen on helppo nopeasti vastata.

Itsearviointilomake toimi alustavasti myös tapahtumien vaativuuden ja vaikuttavuuden mittaamisessa. Vastaukset avasivat tapahtumien järjestämisen ongelmakohtia, eikä nollatuloksia tullut kuin muutamassa kohtaa, johtuen yleensä kysymyksen ymmärtämisestä tai soveltamista omaan tapahtumaan. Tuloksista (kuvio 1) tuli ilmi, kuinka tapahtumien järjestäminen on mielekästä eikä vaativuus ole liian suuri. Suurin osa tapahtumien järjestäjistä nauttii omista tapahtumistaan ja pientä heittelyä eri tapahtumien vaativuudessa kuitenkin ilmeni (kuvio 2).

Testatessa lomakkeesta tuli ilmi muutamia ongelmakohtia, mutta palautteiden avulla muokkaaminen onnistuu ja testaaminen voi jatkua. Joitakin kysymyksiä pitää miettiä uudelleen, rakennetta harkita sekä ohjeistusta selkiyttää tai avata enemmän. Tarkoitus on kuitenkin pitää lomake ja sen täyttäminen mahdollisimman yksinkertaisena ja nopeana täyttää. Vastauksia tuli nopeasti tarvittava määrä, helppokäyttöisyys vaikutti asiaan. Kaavake kannusti myös sanallisen palautteen antamiseen, mitä tuli runsaasti.

Lomakkeen yksi tehtävä on selvittää ovatko tapahtumat ja niiden järjestäminen tasalaatuisia eri paikoissa. Itsearviointilomake pääsee oikeuksiinsa mitattaessa yhtä tapahtumaa tai palvelua, joita järjestetään monessa eri paikassa. Lomaketta voi käyttää, jos asiakkailta tulee vaihtelevaa palautetta tai järjestäminen vaikuttaa tuottavan enemmän työtä eri paikoissa.

Itsearviointilomake on työkalu, millä tapahtumat ja palvelut voidaan rakentaa sujuviksi ja tuottaviksi.

8 POHDINTAA

Lukupiirin järjestämisessä on aina jonkin verran työtä, vetäjän täytyy lukea kirja ja yleensä täytyy tutustua kirjailijaan ja valmistella keskustelua, jotta vetäminen sujuu. Lukupiirin järjestäminen on kuitenkin vaivan arvoinen. Lukupiiriin osallistujat pitävät lukemisesta ja pääsevät keskustelemaan rakkaasta harrastuksestaan. Hyvästä lukupiiristä tulee harrastus ja odotettu tilaisuus, kun ajan myötä ihmiset tulevat tutuiksi.

Filosofinen lukupiiri on mielenkiintoinen lukupiiri, joka vetoaa kohderyhmäänsä. Lukupiiri vaatii kuitenkin alan tuntemusta, eikä pelkkä kirjan lukeminen tällä kertaa riitä. Näin teemaltaan erikoista lukupiiriä voi vetää vain, jos on alan kattavaa tuntemusta siis. Mahdollisuus jalkautumisen mahdollisuus kuitenkin on, sillä toinen vetäjä on filosofian opiskelija. Yliopistolta saattaa löytyä lisääkin innokkaita vetäjiä, kun kirjasto antaa tilat ja auttaa markkinoinnissa. Lukupiiriin ei vaadittu ilmoittautumista, joten osallistujamäärä oli hyvin vaihteleva. Ensimmäinen kysymys jäi epäselväksi vastaajalle ja siksi tulos on nolla.

Terapeuttinen lukupiiri on hyvin erilainen palvelu kuin muut. Vetäjät ovat tukena ja lukupiirillä on tavoite, eli saada osallistujat päästämään irti menetyksestä ja jatkamaan itse. Toisaalta taas ihmistuntemusta tarvitaan, sillä pitää myös osata arvioida, tarvitseeko joku osallistujista toisenlaista apua. Valmistelu vaatii aikaa ja jotta voi kunnolla keskittyä, suuren osan valmistelusta täytyy tehdä vapaa-ajalle. Empaattisuus, rauhallisuus ja tukeminen voidaan luokitella erikoisosaamiseksi, koska on selkeää, että vääränlaisesta vetäjästä voi olla haittaa ryhmäläisille. Ryhmät eivät saa olla liian isoja ja maksimimäärä on ollut 8 henkeä. Kolmessa ryhmästä kahdessa osallistujat ovat aktiivisia ja täynnä, kolmannessa kävijöitä 2-5. Lukupiirien tarkoitus on loppua, kun osallistujat ovat siihen henkisesti valmiita ja samalla voidaan aloittaa uusia ryhmiä. Terapeuttinen lukupiiri on vetäjälle raskas mutta myös valtavan antoisa, puhdistava ja voimaannuttava.

Verkkotapahtuma vaatii jatkuvaa aktiivisuutta, mitä on vaikea mitata työaikaresurssina, koska aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa vaaditaan koko ajan. Keskusteluihin ja kommentteihin on hyvä vastata mahdollisimman nopeasti, osallistujat pysyvät mukana, kiinnostuneina ja aktiivisina. Tapahtuma ei rajoitu tiettyyn aikaan ja osallistujat voivat kirjoittaa kommentteja milloin vain. Vetäjän pitää olla näin ollen valmis vastaamaan ajasta riippumatta tai ainakin seurata keskustelua. Työ on kuitenkin palkitsevaa ja osallistujat

oikeasti innoissaan. Jalkautumista ei tarvita, koska toimii verkossa, mutta vaatii osallistujalta Facebook-tilin olemassaoloa.

Kirjastoammattilaisesta riippuen työtä tulee paljon, jos kirjat pitää lukea vinkkausta varten, toisilla taas on jo koottuna hyvää lukemistoa jota kartuttaa muutamalla uudella kirjalla vuodessa. Kirjat täytyy joka tapauksessa lukea, koska kirjoista luetaan aina mielenkiintoinen lukunäyte. Osallistujien aktiivisuudesta tuli nolla koska se vaihtelee todella paljon. Opettajan olisi hyvä inspiroida vinkkausta lapsille etukäteen, jottei se olisi vain pakollinen kirjastokäynti. Joskus samalla kertaa on useampi luokka, mikä lisää rauhatonmuutta ja vaikuttaa vinkkaamiseen. Kirjoja lainataan aina mutta kiinnostus vaihtelee, joskus käy niin, että joku kirja kiinnostaa ylitse muiden mutta kaikki halukkaat eivät sitä voi saada.

Kirjaston ja koulun yhteistyö loppuu vinkkauksien osalta vinkkaustapahtumaan. Vinkkaaja esittelee useita kirjoja, joista jokainen oppilas valitsee yhden luettavaksi. Opettaja ei tiedä mitä kirjoja vinkataan, joten ei ole mahdollista tehdä kirjoihin perustuvia tehtäviä. Kirjoista ehkä kirjoitetaan lukuvihkoon tai lisätään lukumatoon. Kirjavinkkauksissa on suuri mahdollisuus syventää lukukokemusta, koska sama kirja on väistämättä useammalla lukijalla.

Tärkeää olisi, ettei kirjaa vain luettaisi pakkona. Vaikka kirjavinkkaus saa innostumaan kirjasta ja lukemisesta, voisi lukemisesta tehdä muistettavamman kokemuksen. Lapsia ja nuoria voi kannustaa oman mielipiteensä kertomiseen ja kuinka tärkeää on myös sanoa, jos ei pitänyt kirjasta.

Lukudiplomi on tällä hetkellä vaikea käsitellä. Diplomikirjat ovat netissä ja kirjastoissa omassa kansiossa, alaotsikoiden alla on useita kirjoja, jotta jokaiselle olisi jotakin. Kirjastoon saattaa tulla yllättäen kolmenkymmenen koululaisen ryhmä tai yksittäisiä diplomin suorittajia. Jokaisesta aiheesta täytyy suorittaa yksi kirja. Kun iso kouluryhmä tulee, ei kaikille ole tiettyä kirjaa saatavilla. Vaikka jokainen oppilas haluaisi eri aiheesta luettavaa, on epätodennäköistä, että pienestä tai keskisuuresta kirjastosta löytyy saman tien luettavaa; kirjoja kyllä on mutta kaikki eivät ole virallisella diplomilistalla. Koulusta tulevan ryhmän kannattaisi ilmoittaa etukäteen tulostaan. Kaikkia kirjoja ei silti listalta voi varata, mutta ainakin voi varautua.

Lapsi löytää itse kirjoja, joita haluaisi lukea, mutta ne jäävät hyllyyn, koska puuttuvat listalta. Olisi parempi, jos oppilaat saisivat päivittää listoja itse ja linkittää lukemia kirjoja diplomien eri aihealueisiin.

Yhteistyötä koulun ja kirjaston välillä lukudiplomin kohdalla pitäisi vahvistaa. Konsepti on yritetty tehdä liian valmiiksi ja helpoksi, ettei ongelmakohtia ole otettu yleisemmällä tasolla huomioon.

Satutunnit ovat yleinen palvelu, joita pidetään melkein jokaisessa kirjastossa. Vaikka satutunteja on mukava pitää, ei virkailija välttämättä tiedosta sen tärkeyttä. Satutunnilla luetaan koko kirja, mikä todellakin on sisällön avaamista. Usein satutunnilla osallistetaan lukemisen yhteydessä ja kysellään tarinasta kuuntelijoilta, jotta se jää paremmin mieleen. Satutunnit ovat yksi tärkeimpiä tapahtumia kirjastoissa pienen lapsen lukemisen edistämiseksi.

Lukuvalmennus palvelu on henkilökohtainen ja kattava. Yhteen asiakkaaseen käytetään paljon aikaa. Melkein kaikilta valmennettavilta saa suoraa palautetta ja lukuvalmennus on hyvin palkitsevaa työtä. Lukuvalmennus on yksi kirjaston palveluista, joita on todella hauska tehdä ja asiakkailta saa yleensä kiitosta tai kommentteja. Valmentajia on useita eikä vastausaikaa ole määritelty, joten työ on jaettu hyvin. Tällä hetkellä lukuvalmennusta saa kolmesta kirjastosta. Palvelu ei ole aluekohtainen, koska ensimmäinen yhteydenotto tehdään melkein aina sähköisesti, ja palvelun voi suorittaa loppuun ilman tapaamista. Osa asiakkaista ovat tulleet Helmet-kirjastoalueen ulkopuolelta, mutta ovat saaneet palvelua siitä huolimatta.

Jalkautumisen ongelma tulee vasta lopussa, jos ja kun asiakas haluaa järjestää lukupiiritapaamisen. Valmennukseen tarvitaan rauhallinen tila, minkä joutuu varaamaan lyhyellä varoitusajalla, koska valmennus pidetään asiakkaan aikataulun mukaan. Joskus virkailija lähtee tapaamaan asiakasta toiseen kirjastoon.

Kirjalistat ovat kattavia, joten lukuvalmennus on palveluna aina onnistunut ja palaute on yleisesti positiivista, vaikkei asiakas kaikista kirjoista pitäisikään. Virkailijoiden kesken palvelusta käydään keskustelua, pitääkö kirjallisuutta tuntea kattavasti, jotta voi valmentaa vai pitäisikö kirjoja etsiä vain tiedonhaun ammattilaisen taidolla ilman omaa kontaktia etsittyyn kirjallisuuteen.

Novellikoukku on melko kevyt toteuttaa. Kahvinkeittomahdollisuus täytyy olla, koska konseptiin kuuluu kahvitarjoilu. Tapahtuma kestää kaksi tuntia, ja lukemista tapahtumassa on noin 1,5 tuntia, joten lukijan ääni joutuu välillä koville. Aineistoon pitää tutustua kunnonolla, jotta löytää hyvää ja sujuvaa kuunneltavaa sekä pystyy arvioimaan novellin keston

ääneen luettuna. Tapahtuman järjestäjän pitää aloittaa tapahtuma ja rohkaista ja ylläpitää rentoa keskustelua. Tapahtumaan osallistujan ei ole pakko olla käsityötaitoinen, vain kuuntelemaan voi tulla.

Helmet-lukuhaaste toimii täysin verkossa, joten varsinaista järjestämistä ei tapahtumalla ole. Facebook-ryhmällä on vastuuhenkilönsä, mikä on helppo jakaa tai jättää toisen kirjastoammattilaisen huollettavaksi lomilla tms. Käyttäjiä ei voi olla liikaa, ja palvelu on onnistunut niin kauan, kun sivuilla aktiviteettia riittää.

LÄHTEET

- Ahola S. 2013 Lukupiirien aika. Helsinki: Avain.
- Ahola S. 2015 Ystäviä ja kirjoja. Helsinki: Avain.
- Almgren P. & Jokitalo P. 2011 Kirjasto 2012: asiakkaan asialla. Helsinki: BTJ Finland.
- Arvas P & Ruohonen V 2016 Alussa oli murha – johtolankoja rikolliskirjallisuuteen Helsinki: Gaudemus Helsinki university press.
- Brozo W. 2010 To be a boy, to be a reader. International reading association.
- Heikkilä-Haltunen P. 2015 Lue Lapselle! Opas lasten kirjallisuuskasvatukseen. Keuruu: Atena.
- Helmet 2016a. Lukuhaaste. Viitattu 26.6.2016 [http://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinikit/Uutispalat/Helmetlukehaaste_2016\(80206\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinikit/Uutispalat/Helmetlukehaaste_2016(80206)).
- Helmet 2016b. Lukudiplomi. viitattu 26.6.2016 [http://www.helmet.fi/fi-FI/Lapset/Kirjastossa/Lukudiplomit\(343\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Lapset/Kirjastossa/Lukudiplomit(343)).
- Helmet 2016c. Itäkeskuksen kirjaston lukupiirit. viitattu 29.9.2016 [http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Itakeskuksen_kirjasto/Palvelut_kirjastossa/Itakeskuksen_kirjaston_lukupiirit\(1560\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Itakeskuksen_kirjasto/Palvelut_kirjastossa/Itakeskuksen_kirjaston_lukupiirit(1560)).
- Helmet 2016d. Novellikouku. Viitattu 30.9.2016 [http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Kallion_kirjasto/Kallion_omat/Novellikouku\(42421\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Kallion_kirjasto/Kallion_omat/Novellikouku(42421)).
- Herkman J. & Vainikka E. 2012 Lukemisen tavat: lukeminen sosiaalisen median aikakaudella. Tampere: Tampere yliopisto OY.
- Hypén K. Kirjasto 2010: lukijat, tekstit, verkko. 2009 Helsinki: BTJ kustannus.
- Jalkanen K. & Pudas H. 2014 Rivien välissä: kirjablogikirja. Helsinki: Avain.
- Karasma K. & Suvilehto P. 2014 Ihmejuttuja ja tavattomia tarinoita – Lasten ja nuortenkirjallisuuden maailma Helsinki: BTJ.
- Karhi.M & Kartano.K Lukupiirikoulutus 10.11.2015 Pasilan kirjaston auditorio.
- Kirjaston vaikuttavuuden ulottuvuuksia lainausdatan ja kyselytutkimusten valossa. Viitattu 4.12.2016 http://vaikuttavuus.kirjastot.fi/lainausdata.html#WEP1_LKLTIV.
- Kirjastojen muuttuva toimintaympäristö haastaa perinteiset mittaustavat. Viitattu 11.12.2016 <http://vaikuttavuus.kirjastot.fi/vaikuttavuuden-mittaaminen.html#WFZXMFOITIU>.
- Klapuri M. & Toivola L. 1986 Vanhukset lukeminen ja kirjastonkäyttö. Helsinki: BTJ kustannus.
- Lukuinto <http://www.lukuinto.fi> 1.10.2016.
- Levy M. & Mendlesohn F. 2016 Children's Fantasy Literature – An Introduction UK: Cambridge University Printing House.
- Matero J, Haipuli R & Koskivaara N. 2010 Lukupiirikirja. Helsinki: BTJ-kustannus.
- Popsugar 2015a. Popsugar reading challenge. Viitattu 29.9.2016 <http://www.popsugar.com/love/Reading-Challenge-2015-36071458>.

Kirjallisuusterapia 2016a. viitattu 23.10.2016 <http://www.kirjallisuusterapia.fi>.

Toivanen M. & Kananen N. 2014 Blog by the Book: Blogiopus. EU: Tammi.

Verho S. 2009 Mediakasvatus kirjastossa. Helsinki: BTJ kustannus ja Suomen kirjastoseura.

Vaativuuden ja vaikuttavuuden arviointi Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumista ja palveluista

Palvelu:

Arvioija:

Vaativuus järjestämisessä

1. Henkinen vaativuus: Arvioi mielestäsi kuinka henkisesti raskasta palvelun järjestäminen on.
2. Työmäärä: Anna oma arviiosi työn määrästä muuhun työhön verrattuna
3. Fyysinen rasitus: Anna oma arviiosi palvelun/tapahtuman fyysisestä rasituksesta (nostaminen, istuminen, äänenkäyttö)
4. Jalkautuminen: Anna oma arviiosi siitä kuinka vaativaa palvelun/tapahtuman toteuttaminen toisessa toimipaikassa tai eri ympäristössä?
5. Erikoisosaaminen: Anna oma arviiosi siitä kuinka paljon palvelu/tapahtuma vaatii mielestäsi erikoisosaamista?

Henkinen vaativuus:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Työmäärä:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Fyysinen rasitus:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Jalkautuminen:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Erikoisosaaminen:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						

1 Vähäinen vaatimus/määrä

2 Jonkin verran

3 Sopivasti

4 Huomattavasti

5 Suuri vaatimus/määrä

0 Ei voi laskea/ei ole olennaista/en tiedä

Vaikutus osallistujissa

1. Osallistujien aktiivisuus: Arvioi osallistujien aktiivisuutta ja kiinnostusta
2. Kävijämäärä: Minkälainen kävijämäärä/osallistuminen mielestäsi on?
3. Kiinnostus aineistoon: Arvioi osallistujien kiinnostus aineistoon
4. Sisältöjen avaaminen: Arvioi kuinka paljon on mahdollista avata sisältöjä
5. Työn mielekkyys: Anna arviosi kuinka mielelläsi järjestät tapahtumaa/palvelua

Osallistujien aktiivisuus:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Kävijämäärä:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Kiinnostus aineistoon:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Sisältöjen avaaminen:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						
Työn mielekkyys:	0	1	2	3	4	5
Huomioita:						

1 Vähäinen

2 Jonkin verran

3 Sopiva

4 Huomattava

5 Todella paljon

0 Ei voi laskea/ei ole olennaista/en tiedä

Muita kommentteja: